

[Ministeren for handel, industri og søfart.] ning af de forskellige problemer, herunder om eleverne på skolen bør betale et vist beløb i skolepenge for den undervisning, de får på skolen. Sagen vil blive taget op til nærmere overvejelse og hurtig afgørelse. Eventuelt vil det blive nødvendigt at tage yderligere drøftelser med de to organisationer, der står bag skolen.

Kjærbøl: I sin replik til det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard og til mig indledte den højtærede indenrigs- og boligminister med et udtrykke sin tvivl om, hvorvidt ministerens argumentation ville øve nogen virkning på vore synspunkter med hensyn til byggeriet. Jeg skal selvfølgelig ikke svare for det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard, men jeg vil gerne gøre den højtærede minister opmærksom på, at jeg altid er modtagelig for gode argumenter, at jeg ikke uden videre afviser andres synspunkter, selvom de bliver fremsat af politiske modstandere, og at jeg også vurderer argumenterne efter den sammenhæng, hvori de fremføres. Mon ikke ministeren vil anerkende, at jeg er berettiget til at sige dette? Jeg har anført dette som baggrund for, hvad jeg i dag vil sige. Jeg synes, ministerens argumentation i onsdags for at bruge et mildt udtryk var meget luftig, og at hans indlæg, som helhed taget, var uden noget som helst perspektiv. Det var i virkeligheden, stort set, et forsøg på at underkende den byggepolitik, som den socialdemokratiske regering førte.

Jeg bliver derfor nødt til endnu en gang at kaste blikket tilbage over den herhenhørende udvikling siden kapitulationen. Hvorledes forløb den da? Jeg ser bort fra 1945. I 1946 blev der færdiggjort 10 400 lejligheder, i 1947 12 600. Men liberaliseringen fejrede sin triumf i sommeren 1947, da venstregeringen gennemførte fuldstændigt byggestop. Hvad var årsagen hertil? Simpelthen den, at under den ubetingede frihed, man havde skænket hele byggeområdet, var der blevet sat altfor meget byggeri i gang med det resultat, at meget lidt af det blev færdiggjort. Der var en byggetid af op til 3 år, udprægede sortbørspriser, langvarige og dermed meget dyre byggelån — en tilstand som ikke alene betød mindre byggeri, men også et meget dyrere byggeri. Så blev boligministeriet oprettet i december 1947 og de omstridte materialekontorer i april 1948.

Boligministeriet betød en samling af den administration, der tidligere havde ligget under flere ministerier, hvad der betød en

lettelse for de byggende, der nu vidste, hvor de skulle henvende sig med deres sager i modsætning til tidligere, hvor de ofte måtte gå fra det ene ministerium til det andet. Men boligministeriets administration betød fremfor alt en genskabelse af rytmen i byggeriet, byggepladsernes bemanding under hensyn til den forhåndenværende arbejdskraft og tildeling af materialer i overensstemmelse med, hvad der var til rådighed, og hvad det kontrollerede byggeri havde brug for.

Denne administrations resultat blev, som tidligere anført, 20 400 færdigbyggede lejligheder i 1948 — altså henimod en fordobling af de foregående års boligbyggeri — og en rekord i 1949 med 24 000 lejligheder. Disse uomstødelige kendsgerninger synes jeg må pålægge ministeren varsomhed med hensyn til underkendelse af en gennemført materialeregulering. Jeg har ikke påstået, at en sådan regulering er tilstrækkelig til at klare det vanskelige boligproblem, men det er en afgjort forudsætning for at kunne overveje, hvilke andre foranstaltninger der eventuelt kan komme i betragtning.

Ministeren angreb mig for manglende mådehold og hævdede, at ved regerings-skiftet var der langt mere byggeri i gang, end man kunne overkomme. Ja, hvorfor var der det? Sempelthen, fordi min administration var blevet slået i stykker i februar 1950.

Ministeren taler om en uformuenhedsattest, som jeg skulle skrive til mig selv, og kalder min henvisning til, hvad den daværende opposition pressede igennem, for en rørende historie. Selvfølgelig havde ministeren ansvaret, sådan er det nu engang, og sådan må det være, men den højtærede minister kan ikke komme og sige, at jeg, således som den daværende opposition stillede sig til min administration, kunne have opretholdt denne. Det forekommer mig, at ministeren i nogle af sine taler også har beklaget sig over, at han ikke kunne gennemføre sine standpunkter, men selvfølgelig måtte tage ansvaret for de resultater, der blev opnået, selvom de ikke tilfredsstillede ham. Ja, det er nu engang en ministers lod, når han sidder i en mindretalsregering. Mon ikke den højtærede minister har adskillige uformuenhedsattester i sit arkiv?

Ministeren må undskyldte mig, når jeg peger på en væsentlig årsag til den nuværende byggemiseri. Han kan ikke med rette forlange, at jeg uden videre, uden påtale, skal affinde mig med den udvikling,